

Baggrund for handleplanen for bekæmpelse af rotter

Rotter er uønskede dyr i Danmark, fordi de kan forårsage massive bygningskader og sprede forskellige sygdomme, herunder flere alvorlige sygdomme, til både mennesker og dyr. Derfor siger loven, at rotter skal bekæmpes. Rotter har en enestående evne til at tilpasse sig menneskeskabte omgivelser, og det gør dem vanskelige at bekæmpe. Miljøstyrelsen har via Rottebekendtgørelse pålagt kommunerne at udarbejde en handlingsplan for bekæmpelse af rotter. Handleplanen skal fokusere mere på forebyggende foranstaltninger end tidligere, og så skal handleplanen revideres hvert 3. år.

Det overordnede mål med handleplanen er at nedbringe antallet af rotter i Ringsted Kommune.

Denne plan dækker over bekæmpelsen 2019-2021.

Introduktion

Rottebekæmpelsen er en kommunal opgave, og i Ringsted Kommune er den praktiske udførelse af rottebekæmpelsen udliciteret til et privat bekæmpelsesfirma.

Som grundejer i Ringsted Kommune betaler man for den kommunale rottebekæmpelse via ejendomsskatten, hvor der opkræves et gebyr svarende til en andel af ejendomsværdien. Beløbet dækker udgifter til det private bekæmpelsesfirma samt de tilknyttede administrative opgaver, som varetages af kommunen selv. Området (rottebekæmpelsen) skal hvile i sig selv, og et eventuelt over- eller underskud indregnes derfor i gebyret de efterfølgende år. I 2018 udgjorde gebyret pr. husstand 0,056 ‰ af ejendomsværdien. Som borger eller virksomhed skal man ikke betale ekstra, hvis man en dag får brug for hjælp til bekæmpelse af rotter på sin ejendom.

I de kommende år må det forventes, at der vil ske stigninger i rottegebyret. Stigningen sker som følge af øgede udgifter til varetagelsen af rottebekæmpelse og på baggrund af de lovpligtige krav, som skal sikre en effektiv og miljøbevidst rottebekæmpelse.

Det ville være nemt at bruge udviklingen i antallet af rotteanmeldelser som udgangspunkt for, hvor god en rottebekæmpelse er. Erfaringen viser dog, at antallet af rotteanmeldelser kan variere meget fra år til år. Særligt mangel på tydelige sæsonskift, især overgangen fra efterår til milde vintre, kan betyde en stigning i antallet af rotter og dermed i antallet af anmeldelser. Ringsted Kommune oplever en støt stigning i antallet af rotteanmeldelser. Det er en udvikling, som er på linje med udviklingen i en stor del af landets øvrige kommuner. Der er formentlig mange årsager til stigningen, men den mest oplagte årsag kunne være, at der er kommet flere rotter. Om det er tilfældet, kan ikke umiddelbart konkluderes ud fra de undersøgelser der er lavet. Med den kommende handlingsplan vil der være fokus på netop den effektive bekæmpelse, og at den forebyggende indsats øges.

Gode råd til forebyggelse:

- Undgår rod ved huset og i haven.
- Rottesikre hønsehus og kaninburer.
- Undgår foderspild ved fuglehuse.
- Udbedre revner og huller i sokkel

Rotter tiltrækkes af lettilgængelig mad i form af affald eller fuglefoder.

En voksen rotte kan komme ind igennem et hul med en diameter på 2 cm.

Lovgrundlag

I henhold til Rottebekendtgørelsen skal kommunen foretage en effektiv bekæmpelse af rotter (*Rattus norvegicus* og *Rattus rattus*). Bekæmpelsen skal foregå i overensstemmelse med Miljø- og Fødevareministeriets udarbejdede retningslinjer. Der skal i følge Rottebekendtgørelsen udarbejdes en rottehandleplan, der som minimum skal indeholde følgende:

- Optimering af den digitale løsning
- Beskrivelse af de tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen
- De målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål

I handleplanen skal særlige indsatsområder vedrørende forebyggelse og bekæmpelse beskrives på:

- Ejendomme i landzone
- Ejendomme i byzone, sommerhusområder og kolonihaveområder
- Fødevarevirksomheder, kloakker og stikledninger (herunder også anvendelse af kloakgiftblokke og rottespærrer)
- Private sikringsordninger og privat bekæmpelse
- Kommunale genbrugsstationer
- Lossepladser og deponier
- Vildtfoderpladser

Der er tidsfrister for gennemførelse af etableringen af rottespærrer på skoler, plejehjem og daginstitutioner. Øvrige tiltag i handleplanen har ingen tidsfrister. Rottebekæmpelse må kun udføres af autoriseret personale enten ved kommunens eget personale eller ved kontrakt om bekæmpelse med autoriseret person/firma. Ved bekæmpelse med kemiske midler som biocider (antikoagulanter) skal Miljø- og Fødevareministeriets resistensstrategi følges. Dette gøres ved at anvende det svageste aktivstof først, dvs. coumatetralyl. Er der resistens mod coumatetralyl skal bromadiolon anvendes. Ansvar for rottebekæmpelse på overfladen ligger hos Ringsted Kommune, mens Ringsted Forsyning A/S foretager bekæmpelse og forebyggelse i den offentlige del af kloakkerne. Ved offentlige kloakker forstås alle hovedkloakker på offentlige arealer, tinglyst som offentlige ledninger eller anlæg på privat grund samt stikledninger frem til og med skelbrønd eller frem til 1. afgang på privat grund.

Grundejers forpligtelser

Hvad er min pligt, hvis jeg er grundejer?

Som grundejer har du pligt til at sikre og renholde din ejendom så skadedyrsangreb begrænses mest

muligt. I forbindelse med bekæmpelse af rotter på din ejendom har du også pligt til at udføre de tiltag, som kan afhjælpe rotteproblemet. Desuden har alle pligt til at anmelde rotter, hvis de ses på egen ejendom eller i bybilledet.

Hvis du ikke imødekommer kommunes henstilling til bekæmpelse af rotter på din ejendom

Ringsted Kommune kan meddele grundejer påbud om undersøgelse og om at foretage de fornødne foranstaltninger i forbindelse med bekæmpelse af rotter. Påbuddet vil indeholde en frist på mindst 14 dage til at foretage de fornødne foranstaltninger. Efterkommes påbuddet ikke, kan forholdet straffes med bøde (politianmeldelse), eller de manglende foranstaltninger kan udføres af kommunen på grundejers regning.

Generelle målsætninger

Når du har problemer med rotter, er det vigtigt for Ringsted Kommune, at du føler dig tryk, og at der leveres en hurtig og effektiv bekæmpelse, herunder også, at du føler dig godt vejledt i den efterfølgende forebyggelse.

Det er vigtigt, at du nemt kan skaffe dig et overblik over, hvor du skal henvende dig, hvis der er rotter på ejendommen.

I denne handlingsplan har Ringsted Kommune defineret de generelle ydre rammer for den kommunale rottebekæmpelse, og i den kommende handlingsplansperiode vil der derfor være fokus på, at sikre borgerne dette serviceniveau.

Hvis du som borger i Ringsted Kommune har fået rotter, kan du forvente;

- At få et hurtigt overblik over, hvor og hvordan man skal foretage anmeldelsen. I dag kan du anmelde rotter døgnet rundt via vores hjemmeside.
- I Ringsted Kommune har du mulighed for, at kunne kontakte kommunen telefonisk i forbindelse med rotteanmeldelser og rotteproblemer indenfor normal telefontid.
- At få et hurtigt overblik over, via kommunens hjemmeside, hvor og hvordan du kan sikre mod rotter på/i sin ejendom.
- At rottebekæmperen rykker hurtigt ud. Du kan forvente det første besøg af rottebekæmperen inden for tre hverdage efter anmeldelsen.
- At rottebekæmperen rykker ud samme dag eller senest næstfølgende hverdag, hvis anmeldelsen drejer sig om rotter i beboelsen, på fødevarer eller i institutioner o. lign.
- At rottebekæmperen så vidt muligt finder årsagen til rotteforekomsten, og dermed kan vejlede og rådgive dig om fremtidige forebyggende tiltag.
- At du som borger hele tiden er informeret om bekæmpelsesforløbet, da dette erfaringsmæssigt er med til at give tryk.
- At rottebekæmperen kun anvender gift, hvor det er nødvendigt, og at det sker under størst mulig hensyn til omgivelserne.

Den administrative forvaltning

Det grundlæggende mål for den administrative forvaltning er, at den kommunale rottebekæmpelse opnår et forbedret og effektivt brug af de digitale værktøjer, der benyttes til modtagelse af anmeldelser og registrering af alle foretagne handlinger i håndteringen af de enkelte anmeldelsessager. Et andet mål er, at man i den administrative forvaltning har fokus på sikring af en effektiv rottebekæmpelse af høj kvalitet. Man vil i forvaltningen i højere grad end i dag bistå den praktiske bekæmpelse med den

fornødne bistand i form af generel håndhævelse af lovgivningen på området.

Digitale værktøjer

Langt størstedelen af landets kommuner benytter i dag en digitalplatform, som automatisk skal kunne videregive de oplysninger Miljøstyrelsen forlanger vedrørende rottebekæmpelse. Ringsted Kommune vil, for at sikre, at man lever op til de gældende krav vedrørende digital registrering af rottebekæmpelsen, samtidig også sikre, at kommunen med den digitale platform har et effektivt administrativt styringsredskab. Med den digitale platform, som man fremover vil benytte, vil kommunen sikre en effektiv elektronisk registrering af anmeldelser og videregive information etc. mellem borgere og bekæmpere.

Optimering af den digitale registrering

I forbindelse med anmeldelser af rotter skal der registreres oplysninger om bl.a. årsag til rotteforekomst, bekæmpelse, forebyggelse og giftanvendelse. Kommunen vil aktivt benytte denne viden til fremover at målrette og sikre kvaliteten af den kommunale rottebekæmpelse. Formålet med at benytte digital registrering er;

- At sagsbehandling i forbindelse med en rotteanmeldelse gøres nemmere.
- At rotteanmeldelser kan foretages elektronisk via kommunens hjemmeside.
- At man fra administrativ side kan anvende programmets data til hurtigt og nemt at skabe overblik over såvel den enkelte bekæmpelsessag men også over det samlede antal rotteanmeldelser.

Registrering af rotteanmeldelser på kort

Ved brug af GIS (geografisk informationssystem) registreres de indkomne rotteanmeldelser på kort. På den måde kan kommunen få et hurtigere overblik over de områder i kommunen, som er belastet med rotteangreb. Kommunen vil på halvårlige møder koordinere de informationer, der kan trækkes ud af geokodningen med Ringsted Forsyning A/S og kommunens rottebekæmpere. Informationerne bruges i indsatsen på forebyggelse og bekæmpelse af rotter. I disse områder vil der blive gennemført ekstra tilsyn, og Ringsted Forsyning A/S vil undersøge for kloakdefekter på hovedkloakker og stikledninger til skel. Herved kan der skabes et overblik over årsag og omfanget af rotteangrebene, og der kan igangsættes målrettet udbedringer og bekæmpelse af rotter.

Succeskriterier

1. At kommunen opnår et strategisk værktøj til rottebekæmpelse og forebyggelse af rotter. Herunder registrering af anmeldelser på kort.
2. At der opsættes rottespærre de steder, hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt på kommunale og private institutioner, hospitaler, plejehjem og skoler.
3. At Ringsted Kommunes Team Miljø vil afholde møder med de ansvarlige for de kommunale arealer med henblik på at effektivisere forebyggelsen på de kommunale ejendomme.
4. At antallet af sager, hvor der anvendes gift, falder med 5% i planperioden.
5. At der ved virksomheds- og landbrugstilsyn kontrolleres sikringsordning.

6. Øget samarbejde med Ringsted Forsyning mht. bekæmpelse over og under jorden.
7. Undersøge alternative bekæmpelsesmetoder.
8. Nedbringe det totale antal af rottesager i kommunen.

Handleplan

Der er i "Bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter", oplyst hvilke tiltag den kommunale handleplan skal tage hånd om. I de næste afsnit er der beskrevet, hvordan Ringsted Kommune vil håndtere de oplyste krav.

Tilsynspligtige ejendomme

Tilsynspligtige erhvervsjendomme i landzone samt byzone tilses rutinemæssigt hvert år. De erhverv der er omfattet, kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside. Ved tilsynet bliver hele ejendommen gennemgået for rotter. Hvis der registreres rotter under tilsynet, bliver der igangsat en bekæmpelse med det samme. Hvis tilsynet finder sted, uden at ejer, lejer eller en repræsentant er til stede, bliver kun udendørsarealet gennemgået. De tilsynspligtige ejendomme bliver gennemgået i perioden oktober-februar.

Ejendomme i byzone, landzone, sommerhusområder og kolonihaveområder

Ejendomme i byzone, landzone, sommerhusområder og kolonihaveområder besøges kun, når en borger anmelder, at der er rotter på ejendommen.

Rottespærre

Opsætning af rottespærre blev igangsat i starten af 2014 på alle kommunale skoler, plejehjem og daginstitutioner. Der hvor det har været hensigtsmæssigt og teknisk muligt, er der opsat rottespærre på kloakledninger, der fører ind til disse områder.

Ved byggemodning af skoler, plejehjem, daginstitutioner og parcelhusområder (kommunal ejendom) skal der, hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt, opsættes rottespærre.

Ringsted Kommune skal derudover give alle private skoler, plejehjem og daginstitutioner et tilbud om at etablere og drive en rottespærre på deres ejendomme. De ejendomme der ønsker det, og hvor det er teknisk muligt, skal have etableret en rottespærre inden udgangen af 2020. Ringsted Kommune starter processen i 2019.

Ved placering af rottespærre i Ringsted Kommune skal der altid laves en opstrømsundersøgelse af ledningsnettet for at sikre, at der er frit for rotter. Eventuelle skader der opdages i forbindelse med undersøgelsen, skal udbedres på ejers regning.

Privat bekæmpelse

Det er i Ringsted Kommune tilladt at lave privat bekæmpelse, så længe bekæmperen står opført i statens register; MAB. Hvis bekæmpelsen er i forbindelse med en privat sikringsordning, skal Ringsted Kommune underrettes om det i forbindelse med, at der oplyses om sikringsordningen.

En bekæmpelse skal altid oplyses til Ringsted Kommune med et bilag 6 skema fra Rottebekendtgørelsen.

Sikringsordninger

Kommunen vil afholde møder med de ansvarlige for de kommunale arealer - herunder genbrugspladsen. Ved møderne vil der være fokus på, hvorledes forebyggelse, ud over sikringsordning, kan gennemføres. Møderne skal resultere i konkrete tiltag i forebyggelse og bekæmpelse.

Kommunen vil ligeledes ved de ordinære tilsyn på virksomheder og landbrug sætte fokus på virksomhedernes sikringsordninger og den lovpligtige bygningsgennemgang, der skal identificere fejl og mangler ved bygninger, afløb og arealer som gør, at rotter kan skaffe sig adgang til eller opholde sig på de ovennævnte steder.

Anvendelse af gift

Kommunen vil gennem koordinerende møder med rottebekæmpelsesfirmaet drøfte omfanget af anvendelsen af gift således, at det sikres, at mængden af gift i forhold til antal anmeldelser reduceres med 5 % i planperioden og sætte fokus på, at der anvendes fælder i det omfang, det er muligt.

I denne handleplan for bekæmpelse af rotter er der ikke indarbejdet et succeskriterie for, at nedbringe brugen af giftblokke i kloakker, da Ringsted Forsyning A/S allerede i dag ikke bruger giftblokke i kloakkerne. Der bekæmpes udelukkende med mekaniske fælder i kloakkerne.

Alternative bekæmpelsesmetoder

Ringsted Kommune vil i perioden afprøve alternative bekæmpelsesmetoder. Det vil bl.a. afprøves, om opsætning af rovfugleredepæle kan have en indvirkning på rottebestanden. Ringsted Kommune vil også have en testperiode, hvor bekæmpelsen bliver assisteret af en hund.

Ressourcer

Ringsted Kommune har besluttet i overensstemmelse med rottebekendtgørelsens § 53, at der fra samtlige faste ejendomme opkræves et gebyr på ejendomsskatten til dækning af rottebekæmpelse og administration.

Ringsted Kommune har indgået kontrakt med et autoriseret rottebekæmpelsesfirma over en 4-årig kontrakt, som udløber 31. december 2019.

Det forventes, at der bruges 0,7 administrativt årsværk.

Information

Ringsted Kommune koncentrerer den generelle information omkring rotter på kommunens hjemmeside og på andre digitale platforme. På kommunens hjemmeside findes små film, der beskriver dels hvor rotterne hyppigt befinder sig, og hvad man kan gøre for at forhindre rotter i at slå sig ned på en ejendom. Der findes også små fakta-ark med gode råd til de ejendomme, hvor der er hønsehøld.

Vildtfoderpladser

Informationen på kommunens hjemmeside indeholder anbefalinger til den korrekte indretning af vildtfodrepladser i forhold til begrænsning af rottetilhold. Ringsted Kommune vil også viderefordre den folder om fodring ved vildtfoderpladser, som Miljøstyrelsen har under udarbejdelse.

Fakta om rotter

Tegn på rotter

Rotter efterlader sig tegn. Hvis du ser eller hører tegn på rotter, så henvend til dig straks til kommunen, så de kan stoppes i tide.

Lugt: Rotter efterlader sig en skarp og ubehagelig lugt, der minder om kloak og svinestald.

Ekskrementer: Rotter efterlader sig ekskrementer. Efterladenskaberne er sorte eller brune, cylinderformede og ca. 6 mm tykke og 17 mm lange. De spidser til i den ene ende.

Huller: Udendørs kan rotter afsløre sig ved umotiverede huller i jorden. Det kan f.eks. være i nærheden af et dæksel eller i nærheden af husets fundament. Synkende fliser eller asfalt kan være tegn på, at rotter har undermineret overfladen.

Indendørs kan rotterne gnave sig igennem paneler, vægge og gulve. Hullerne er som regel cirkelrunde og behøver ikke være større end en to-krone. Hold øje med friske, afgnavede træspåner.

Færdes rotter længe et sted indendørs, er der på bjælker, gulve, vægge el. lign. afsat nogle fedtede, brune belægninger bestående af urin og kirtelsekreter. Det er veksler, som rotter orienterer sig efter.

Men oftest er det kun deres efterladenskaber, man ser typisk deres ekskrementer.

Lyde: Piben og kradsen i panelerne, under gulvet eller på loftet kan være tegn på rotter. Det kan også være en mus, husmår eller andre dyr, du har besøg af. Er der hvin og skrig, er det næsten sikkert rotter, men lad kommunens skadedyrsbekæmper afgøre, hvem der er på færde.

Anmeldelse af rotter

Hvad skal jeg melde til kommunen?

Huller i jorden kan være tegn på udendørs rotteangreb. Hvis du finder et hul i nærheden af en kloakledning, kan det være tegn på et kloakbrud - og dermed, at der er rotter. Du skal også være ekstra opmærksom på, at du kan tiltrække rotter, hvis du har et hønsehold eller fodrer fugle.

Indberetning af rotter

Du kan også selv indberette din anmeldelse [her](#). Digitale indberetninger går direkte til kommunens bekæmper. Du vil efterfølgende blive kontaktet af en rottebekæmper. Du kan også kontakte kommunens rottebekæmper Kiltin på tlf. 47 10 72 00

Træffetid:

Mandag - torsdag 08.00 - 16.00.

Fredag 08.00 - 15.30.

Rottebekæmper

Kommunens rottebekæmper

Ringsted Kommune har indgået aftale om rottebekæmpelse med firmaet [Kiltin](#), som kan træffes på tlf.

47 10 72 00.

Træffetid:

Mandag - torsdag 08.00 - 16.00.

Fredag 08.00 - 15.30.